

รพี สุจริตกุล

เลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและมีความเสี่ยงว่าประชาชนจะมีเงินออมไม่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นกองทุนบำนาญภาคสมัครใจ เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยตอบโจทย์การมีเงินใช้ในยามเกษียณได้ โดยจากงานวิจัยหลายชิ้นพบว่า หากต้องการใช้ชีวิตหลังเกษียณอย่างพอเพียงไม่ลำบากนัก ก็ต้องมีเงินประมาณ 4 ล้านบาท เฉลี่ยคือใช้เงินเดือนละประมาณ 15,000 บาท หรือวันละ 500 บาท แต่ปัจจุบันกลับพบว่า ลูกจ้างที่เกษียณอายุกว่า 70% ได้รับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund – PVD) ไม่ถึง 4 ล้านบาท และที่น่าเป็นห่วงมากขึ้นคือ ประมาณครึ่งหนึ่งที่เกษียณอายุ ได้รับเงินน้อยกว่า 1 ล้านบาท

การส่งเสริมให้คนไทยมีการออมและลงทุนในระยะยาว เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงหลังเกษียณอายุ เป็นเรื่องที่ ก.ล.ต. ให้ความสำคัญมาก เมื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นก็พบว่า มูลเหตุที่สำคัญของการมีเงินไม่พอนั้นเกิดจากการ “อมน้อย อมสั้น และอมไม่เป็น” ซึ่งข้อจำกัดในหลายส่วนเป็นประเด็นทางกฎหมาย ก.ล.ต. จึงได้ผลักดันให้เกิดการแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อปลดล็อกข้อจำกัดต่าง ๆ เหล่านั้น และกฎหมายก็มิผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน ที่ผ่านมาครับ

การแก้ไขกฎหมายจะช่วยปรับระบบนิเวศจากการ “อมน้อย อมสั้น และอมไม่เป็น” ไปสู่การ “ออมมาก ออมยาวต่อเนื่อง และอมเป็น” กล่าวคือ ในส่วนของ “อมน้อย” เดิมกฎหมายกำหนดให้หักค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับ มาเข้าเป็นเงินสะสมใน PVD ในอัตรา 2-15% ของค่าจ้างและให้นายจ้างจ่ายเงินสมทบกองทุนในอัตราไม่ต่ำกว่าเงินสะสมของลูกจ้าง เมื่อมาดูในทางปฏิบัติ พบว่านายจ้างจ่ายเงินสมทบในอัตราประมาณ 3-5% ซึ่งถือว่าค่อนข้างต่ำ เมื่อเป็นเช่นนี้ หากลูกจ้างต้องการออมผ่าน PVD ในอัตราที่สูงกว่านายจ้าง ก็จะทำไม่ได้ครับ การแก้ไขกฎหมายจึงปลดล็อกให้ลูกจ้างสามารถจ่ายเงินสะสมได้ในอัตราที่สูงกว่านายจ้างสมทบ เช่น หากนายจ้างสมทบ 5% ลูกจ้างที่อยากออมมากขึ้น ก็อาจจะขอให้หักค่าจ้างของตนเข้า PVD สูงกว่า 5% ก็ได้ **แต่ไม่เกิน 15%**

การปรับจากอมน้อยไปสู่การ “ออมมาก” นี้ ต้องถือว่าลูกจ้างสนใจจะออมเพิ่มขึ้นไม่น้อยเลยทีเดียว เพราะเพียงไม่กี่วัน ก.ล.ต. ได้รับการติดต่อขอแก้ไขข้อบังคับกองทุนเพื่อให้ลูกจ้างออมได้มากกว่านายจ้างสมทบเข้ามาเป็นจำนวนหลายร้อยกองทุนแล้ว

ในส่วนของการ “ออมสั้น” ปกติแล้วหากลูกจ้างต้องการถอนเงินออกจาก PVD ก็ต้องรออายุครบ 55 ปี และมีอายุการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จึงจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตามที่กรมสรรพากรกำหนด แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ลูกจ้างอาจจะต้องนำเงินออกจาก PVD มาก่อน เช่น ลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงาน ซึ่งตามข้อบังคับของกองทุนบางแห่ง ก็จะกำหนดว่า ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพจะคงเงินไว้ใน PVD ได้ 6 เดือน หรือหนึ่งปี ทำให้การออมสั้นสุดลงไม่ต่อเนื่อง หรือบางครั้งนายจ้างเลิกกิจการ PVD ก็จะถูกยกเลิกโดยอัตโนมัติ ก็ทำให้ลูกจ้างต้องนำเงินออกจากกองทุนโดยไม่ทันตั้งตัวก็ได้ หรือในกรณีที่ลูกจ้างอายุครบ 55 ปี แล้วลาออกจากงาน ไม่สามารถรับเงิน PVD เป็นงวดได้ ต้องรับไปทั้งหมด

เพื่อให้เกิดการ “ออมยาวต่อเนื่อง” กฎหมายที่แก้ไขใหม่นี้ ก็เปิดช่องให้สามารถโอนย้ายเงินจาก PVD เดิมไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ได้ ซึ่งจะทำให้การลงทุนมีความต่อเนื่อง โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเทียบเท่ากับการคงเงินไว้ใน PVD รวมทั้งหากลูกจ้างออกจากงานเมื่ออายุครบ 55 ปี กฎหมายก็เปิดให้ลูกจ้างกลุ่มนี้ สามารถรับเงินเป็นงวดได้ แต่หากต้องการได้รับยกเว้นภาษี ก็ต้องเข้าเงื่อนไขเป็นสมาชิก PVD ไม่น้อยกว่า 5 ปีด้วยครับ

ข้อจำกัดของการออมยาวต่อเนื่องยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือเดิมที กฎหมายไม่อนุญาตให้นายจ้างหยุดจ่ายเงินสมทบ เมื่อเกิดเหตุจำเป็น ยกตัวอย่างเช่น กรณีเกิดวิกฤติต้มยำกุ้ง หรือกรณีอุทกภัยที่เกิดขึ้น เมื่อหลายปีก่อน นายจ้างไม่สามารถจ่ายเงินสมทบได้เป็นการชั่วคราว แต่กฎหมายไม่อนุญาต ก็อาจเกิดเหตุว่าต้องเลิกกองทุนไป ในกฎหมายใหม่นี้ **ให้อำนาจให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้นายจ้างและลูกจ้างหยุดจ่ายเงินเข้า PVD ได้คราวละไม่เกิน 1 ปี เมื่อมีเหตุวิกฤติเศรษฐกิจ หรือภัยพิบัติ**

สำหรับการ “ออมเป็น” นั้น ในกรณีที่ PVD จัดให้มีนโยบายการลงทุนหลายนโยบายให้เลือก แล้วลูกจ้างไม่เลือก กฎหมายเดิมให้นำเงินของลูกจ้างไปลงทุนในนโยบายเดิมก่อนที่จะมีหลายนโยบาย แต่หากนโยบายที่ให้เลือกใหม่นี้ไม่มีนโยบายที่เหมือนเดิม ก็ให้นำไปลงทุนในนโยบายที่มีความเสี่ยงต่ำสุด เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็อาจเกิดการเสียโอกาสที่จะทำให้เงินงอกเงยโดยการลงทุนเพื่อให้ผลตอบแทนที่เหมาะสมตามระดับความเสี่ยงที่เจ้าของเงินสามารถรับได้ครับ ดังนั้น กฎหมายจึงปรับเป็น หากไม่มีนโยบายที่ลูกจ้างเคยลงทุนแล้ว **ให้นำเงินไปลงทุนในนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดในข้อบังคับกองทุนเพื่อให้เหมาะสมกับลูกจ้างมากขึ้น** เช่น นโยบายที่ลงทุนตามระดับความเสี่ยงของลูกจ้าง ที่เรียกว่าสมดุลตามอายุ (Life Path) ซึ่งนโยบายการลงทุนแบบ Life Path นี้ ผมเห็นว่าน่าสนใจ มีประโยชน์มาก และจะได้นำมาเล่าให้ฟังในฉบับถัด ๆ ไปนะครับ

การทำให้ประชาชนวางแผนการเงินเป็น โดยใช้ประโยชน์จากตลาดทุน เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของ ก.ล.ต. โดยเฉพาะกลุ่มสมาชิก PVD กว่า 3 ล้านคน การแก้ไขกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของการปรับระบบนิเวศให้เหมาะสมมากขึ้น ก.ล.ต. ยังมีแผนที่จะปลดล็อกเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สมาชิก PVD สามารถลงทุนได้

หลากหลายมากขึ้น เพื่อกระจายความเสี่ยงและเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุน รวมทั้งจะทำงานร่วมกันกับผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิก PVD อย่างต่อเนื่อง เพื่อการเกษียณอายุอย่างมีคุณภาพครับ

ก.ต.ต. คุณเสถียรลาตุน เพื่อให้คุณมั่นใจ
